

**Azərbaycan Respublikası Hökuməti və
Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı Hökuməti arasında investisiyaların
təşviqi və qarşılıqlı qorunması haqqında**

SAZİŞ

Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı Hökuməti (bundan sonra - Razılığa gələn Tərəflər),

iki dövlət arasında iqtisadi əməkdaşlığı genişləndirmək istəyindən çıxış edərək, hər iki dövlətin investorlarının investisiyaları üçün digər dövlətin ərazisində əlverişli şəraitin yaradılması niyyətində olaraq, belə investisiyaların təşviqi və qarşılıqlı surətdə qorunmasının özəl biznes təşəbbüslərini təşviq edəcəyini və hər iki millətin rifahını yüksəldəcəyini dərk edərək, aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

Maddə 1

Bu Sazişdə işlədilən:

1. "İnvestisiya" termini Razılığa gələn bir Tərəfin investorunun Razılığa gələn digər Tərəfin ərazisində, onun qanunvericiliyinə uyğun olaraq sahibi olduğu və ya barəsində hökm verə biləcəyi hər bir növ əmlakı bildirir və xüsusilə heç də təkcə aşağıdakılarla məhdudlaşmır:

a) daşınar və daşınmaz əmlak, eləcə də, girov, icarə, zamin, uzufrukt və buna bənzər digər əmlak hüquqları;

b) səhmlər, fondlar, şirkətlərin borc iltizamları, şirkətlərin digər hüquqları və maraqları, bəzələri Razılığa gələn Tərəflərin birinin və ya onun investorunun buraxdığı qiymətli kağızlar;

c) verilmiş borclara görə pul tələbləri və ya investisiya ilə əlaqədar iqtisadi dəyəri olan hər fəaliyyətə olan iddialar;

d) əqli mülkiyyət hüquqları, o cümlədən, müəllif hüquqları, patentlər, sənaye layihə sənədləri, *hou-hau* ticarət markaları, biznes və ticarət sirləri, ticarət adları və niyyətləri daxil olmaqla, lakin heç də qeyd olunanlarla məhdudlaşmamaqla;

e) qanun və ya dövlət tərəfindən imzalanmış kontraktla təsbit olunan istənilən hüquq və ya qanunamüvafiq olaraq verilmiş hər hansı lisenziyalar, icazələr və ya güzəştləri təmin edilən hüquqlar;

investisiya və ya reinvestisiya şəklində qoyulmuş əmlaka hansısa formada dəyişiklik edilməsi onun investisiya kimi təsnifatlaşdırılmasına təsir etmir, bu şərtlə ki, bu dəyişiklik ərazisində investisiya qoyulmuş Razılığa gələn Tərəfin qanunvericiliyi ilə ziddiyyət təşkil etmir.

2. "Gəlirlər" termini investisiya nəticəsində qazanan məbləğlərdir və xüsusilə mənfəət, dividendlər, qonorarlar, kapital qazancları və ya digər buna bənzər rüsum və ödənişləri bildirir, lakin təkcə bunlarla məhdudlaşmır.

3. "İnvestor" termini:

b) Azərbaycan Respublikasına münasibətdə:

I. Azərbaycanın qanunlarına uyğun olaraq Azərbaycan vətəndaşı olan istənilən şəxs; və ya

II. Azərbaycan Respublikası qanunları və qaydalarına uyğun olaraq yaradılmış və onun ərazisində yerləşən şirkət, korporasiya, firma, biznes assosiasiyaları, digər şəxsin institutu kimi istənilən hüquqi şəxs;

a) Səudiyyə Ərəbistanı Krallığına münasibətdə:

I. Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının qanunlarına uyğun olaraq Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının vətəndaşı hüququna malik fiziki şəxsləri bildirir;

II. Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının qanunlarına uyğun olaraq istənilən hüquqi şəxs qeydiyyatı olan və olmayan və məhdud məsuliyyətli olub-olmamasından asılı olmayaraq, baş ofisi bu ölkənin ərazisində yerləşən korporasiyalar, müəssisələr, kooperativlər, şirkətlər, tərəfdaş şirkətlər, ofislər, təşkilatlar, fondlar, idarələr, biznes assosiasiyaları və digər oxşar qurumlar;

III. Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı Hökuməti və Səudiyyə Ərəbistanında mövcud olan Səudiyyə Ərəb Valyuta Agentliyi, dövlət fondları və digər buna bənzər hökumət qurumları kimi maliyyə institutları və onun səlahiyyətli orqanları deməkdir.

4. "Ərazi" termini dedikdə:

b) Azərbaycan Respublikasına münasibətdə: Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq hüquqa və milli qanunvericiliyə uyğun olaraq suveren hüququnu və yurisdiksiyasını tətbiq etdiyi Xəzər dənizinin müvafiq sektoru da daxil olmaqla, Azərbaycan Respublikasının ərazisi başa düşülür.

a) Səudiyyə Ərəbistanı Krallığına münasibətdə: Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının beynəlxalq hüquq əsasında suverenliyə malik olduğu və suveren hüquqların və ya yurisdiksiyasını tətbiq etdiyi dəniz və sualtı zonalar daxil olmaqla, torpaq sərhədi başa düşülür.

Maddə 2

(1) Razılığa gələn Tərəflərdən hər biri digər Tərəfin investorlarının investisiyalarını imkan daxilində təşviq edir və özünün qanunvericiliyinə uyğun olaraq bu investisiyaların ölkədə yerləşdirilməsinə icazə verir. O, bütün hallarda həmin investisiyalara ədalətli və bərabər rejim tətbiq edir.

(2) Razılığa gələn Tərəflərin hər birinin investisiyalarının digər Tərəfin ərazisində tam təhlükəsizliyi və qorunması təmin edilir. Razılığa gələn Tərəflərdən biri heç bir halda, ərazisində olan digər Tərəfin investorlarının investisiyaların idarə olunmasını, qorunmasını və ya istifadəsini, ya da ondan faydalanmasını, ya da barəsində sərəncam verilməsini zəiflədə biləcək zor və ya diskriminasiya tədbirləri həyata keçirmir.

Maddə 3

(1) Razılığa gələn Tərəflərdən hər biri Razılığa gələn digər Tərəfin investorlarının artıq qəbul edilmiş investisiyalarına və investisiya gəlirlərinə münasibətdə üçüncü dövlətin investorlarının investisiyalarına və investisiya gəlirlərinə münasibətdə tətbiq etdiyi rejimdən az əlverişli olmayan rejim tətbiq edəcəkdir.

(2) Öz qanunvericiliyinə və qaydalarına müvafiq olaraq Razılığa gələn Tərəflərdən hər biri Razılığa gələn digər Tərəfin investorlarının artıq qəbul edilmiş investisiyalarına və investisiya gəlirlərinə münasibətdə öz investorlarının investisiyalarına və investisiya gəlirlərinə münasibətdə tətbiq etdiyi rejimdən az əlverişli olmayan rejim tətbiq edəcəkdir.

(3) Razılığa gələn Tərəflərdən hər biri Razılığa gələn digər Tərəfin investorları ilə investisiyalarının idarə olunması, qorunması, onlardan istifadə və ya faydalanma və ya barəsində sərəncam verilməsi, ya da bank ötürmələri, kompensasiyalar və ya onun ərazisində bunlarla bağlı hər hansı bir fəaliyyətlə əlaqədar investisiyalar üzərində hüquqlarının təsdiq

edilməsi vasitələri ilə bağlı öz investorları və ya üçüncü dövlətin investorları üçün tətbiq etdiyi daha əlverişli rejim tətbiq edir.

(4) Bu maddənin (1), (2) və (3)-cü bəndlərinin müddəaları, Razılığa gələn Tərəflərdən birinin üzvlük, assosiasiya üzvü, gömrük ittifaqı, iqtisadi birlik, ümumi bazar və ya azad ticarət zonası razılığı əsasında üçüncü dövlətin investoruna verdiyi imtiyazlara şamil edilməyəcəkdir.

(5) Bu maddənin müddəaları vergi məsələlərinə tətbiq edilməyəcəkdir.

Maddə 4

(1) Razılığa gələn Tərəflərin hər birinin investorlarının investisiyaları müsadirə olunmur və milliləşdirilmir, investisiyalarla bağlı və digər Razılığa gələn Tərəf müsadirə və ya milliləşdirmə təsiri edə biləcək hər hansı digər hərəkətlər etmir, Əgər istisna hal kimi bu hərəkət Razılığa gələn həmin Tərəfin dövlət mənfəətinə xidmət edərsə, onda bu hərəkətin ayrı-seçkilik xarakterli olmaması və onun ərazisində mövcud olan ümumi qanunlara uyğun olması şərt ilə, əvəzində tez, münasib və effektiv kompensasiya ödənilməklə həyata keçirilə bilər.

Belə kompensasiyalar, investisiyaların faktiki müsadirə, yaxud milliləşdirmə və ya onlarla bağlı hər hansı tədbir görülməsi barədə xəbərdarlıq elan olunduğu və ya belə təhlükə olduğu tarixdən dərhal qabaq ekspropriasiya edilmiş investisiyanın dəyərinə bərabər olmalıdır. Kompensasiya, üzrsüz gecikmə olmasa, dərhal ödənilir və gecikdirilərsə, ödəniş zamanınadək bazardakı mövcud faizlər əsasında hesablanmış faizlər də daxil olmaqla ödənilir. Bu kompensasiya nağd pula çevrilməyə və heç bir maneəsiz xaricə ötürülməyə qabil olmalıdır. Bu cür kompensasiyanın müəyyən edilməsi və ödənilməsi üçün müsadirə, milliləşdirmə və ya oxşar hərəkət zamanı və ya əvvəl lazımı qaydada tədbir görülməlidir.

Hər hansı müsadirənin, ya milliləşdirilmənin və ya buna bənzər hər hansı digər hərəkətin, habelə kompensasiyanın məbləğinin qanuniliyi hüquqi qayda və qanunlara müvafiq olaraq yoxlanıla bilər.

(2) Əgər Razılığa gələn Tərəflər hər hansı birinin investorlarının Razılığa gələn digər Tərəfin ərazisində investisiyaları bu ərazidə baş vermiş müharibə və ya silahlı münaqişə və ya inqilab və ya ümumi fəvqəladə vəziyyət və ya qiyam səbəbindən itkilərə məruz qalarsa, bu investorlara münasibətdə Razılığa gələn sonuncu Tərəf öz investorlarına tətbiq etdiyi rejimdən az əlverişli olmayan rejim tətbiq edəcəkdir. Belə ödənişlər sərbəst köçürmə yolu ilə həyata keçiriləcəkdir.

(3) Bu maddənin müddəalarında göstərilmiş məsələlərlə bağlı Razılığa gələn Tərəflərin hər birinin investorları üçün Razılığa gələn digər Tərəfin ərazisində ən əlverişli rejim prinsipi tətbiq ediləcəkdir.

M a d d ə 5

Əgər Razılığa gələn Tərəf və ya hər hansı bir əlaqədar qurum Razılığa gələn ikinci Tərəfin ərazisində investisiya fəaliyyəti göstərən investora hər hansı investisiyalar üçün zəmanət müqabilində pul ödəyərsə, Razılığa gələn sonuncu Tərəf bu investor və ya ona tabe olan hər hansı qurum tərəfindən təqdim edilmiş hər hansı bir hüququn və ya tələbin birinci qeyd olunmuş Razılığa gələn Tərəfə, ya da onunla bağlı quruma ötürülməsini etiraf edir və tanıyır.

Maddə 6

Razılığa gələn hər bir Tərəf Razılığa gələn digər Tərəfin investorlarına, investisiyalarla və Razılığa gələn digər Tərəfin ərazisində əldə etdikləri investisiya gəlirləri ilə əlaqədar ödənişlərin, xüsusilə də aşağıdakıların sərbəst köçürülməsinə zəmanət verir:

- a) investisiyaların saxlanması və ya artırılması ilə bağlı əsas və əlavə məbləğlər;
- b) mənfəətlər;
- c) kreditlərin qaytarılması üçün ödənilən məbləğlər;
- d) investisiyaların ləğvi, ya bütöv, ya da bir hissəsinin satışından daxilolmalar;
- e) 4-cü maddənin mətnində nəzərdə tutulmuş kompensasiyalar.

Maddə 7

(1) 4, 5 və ya 6-cı maddələrdə qeyd olunmuş köçürmələr gecikdirilmədən və köçürmə günü tətbiq edilən bazar mübadilə məzənnəsi ilə həyata keçirilir.

(2) Əgər əsas kurs olmazsa, köçürülmə kursu Beynəlxalq Valyuta Fondunun valyutalara tətbiq etdiyi əsas kurslara müvafiq olaraq götürülür və köçürülmə, investora müvafiq valyutalarda onu çıxarmaq hüququ verən hesaba edilir.

Maddə 8

Əgər bu Sazişə əlavə olaraq Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı birinin qanunvericiliyi və ya beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq Razılığa gələn hər iki Tərəf arasında hazırkı öhdəliklər və ya gələcəkdə yaranacaq öhdəliklər, ümumi və ya xüsusi qaydada həmin dövlətin investorları üçün bu Sazişdə nəzərdə tutulduğundan daha əlverişli rejim qaydalarını təmin edirsə, belə halda həmin qaydalar onun daha əlverişli olduğu qeyd olunmaqla bu Sazişdən üstün tutulacaqdır.

Maddə 9

Bu Saziş həmçinin onun qüvvəyə minməsindən əvvəl Razılığa gələn hər hansı Tərəfin investorlarının Razılığa gələn digər Tərəfin ərazisində sonuncunun qanunvericiliyinə uyğun olaraq həyata keçirdiyi investisiyalara tətbiq ediləcəkdir.

Maddə 10

(1) Bu Sazişin təfsiri və ya həyata keçirilməsi ilə bağlı Razılığa gələn Tərəflər arasında baş verə biləcək bütün fikir ayrılıqları bütün imkanlar daxilində Razılığa gələn hər iki Tərəfin hökumətləri tərəfindən dostcasına nizama salınır.

(2) Bu yolla fikir aynlığını altı ay ərzində nizama salmaq mümkün olmasa, iş Razılığa gələn Tərəflərin birinin tələbi ilə arbitraja verilir.

(3) Bu məqsədlə aşağıdakı şəkildə xüsusi arbitraj orqanı yaradılır: Razılığa gələn Tərəflərin hər biri bir üzv təyin edir, həmin iki üzv üçüncü dövlətin bir vətəndaşının onlara sədr olması barədə razılığa gəlirlər və Razılığa gələn Tərəflərin hökumətləri onu sədr təyin edirlər. İki üzv, Razılığa gələn Tərəflərdən birinin Razılığa gələn digər Tərəflə ixtilafını arbitraj heyətinə çıxarmaq niyyətini bildirdikdən sonrakı iki ay ərzində, sədr isə üç ay ərzində təyin olunur.

(4) 3-cü bənddə göstərilmiş müddətlərə riayət edilmədikdə və digər razılışmanın olmadığı təqdirdə, Razılığa gələn Tərəflərin hər birinə icazə verilir ki, Beynəlxalq Məhkəmənin sədrini dəvət etsin və o, lazımı təyinatları həyata keçirsin. Əgər bu Məhkəmənin sədri Razılığa gələn Tərəflərdən birinin vətəndaşı olarsa və ya müəyyən səbəblər üzündən bu işi yerinə yetirə

bilməzsə, onun müavini həmin funksiyanı yerinə yetirir. Əgər sədrin müavini də Razılığa gələn Tərəflərdən birinin vətəndaşı olarsa və ya müəyyən səbəblər üzündən yuxanda qeyd olunmuş funksiyanı yerinə yetirə bilmirsə, Beynəlxalq Məhkəmənin dərəcə etibarilə ondan sonrakı və Razılığa gələn Tərəflərdən heç birinin vətəndaşı olmayan üzvü tələb olunan təyinatları həyata keçirir.

(5) Arbitraj orqanı qərarlarını səs çoxluğu ilə qəbul edir və qəbul etdiyi qərarlar qətidir və icbaridir. Razılığa gələn hər bir Tərəf onu təmsil edən üzvün xərclərini və arbitrajda işə baxılması ilə bağlı məsləhətləşmələrin haqqını ödəyir. Sədrlə və digər işlərlə bağlı xərcləri isə hər iki tərəf bərabər şəkildə ödəyir. Arbitraj orqanı xərclərlə bağlı başqa bir sistem də təqdim edə bilər. Bütün digər məsələlərlə bağlı Arbitraj məhkəməsi öz prosedurlarını müəyyən edir.

Maddə 11

(1) Razılığa gələn Tərəflə, bu Tərəfin ərazisindəki investisiyalarla bağlı digər Tərəfdən olan investor arasındakı mübahisələr imkan daxilində dostcasına nizamlanır.

(2) Həmin mübahisələrin həlli bu maddənin 1-ci bəndində göstərilmiş yollarla nizama salınması təklif olunan tarixdən sonrakı altı ay ərzində mümkün olmadıqda, iş investorun tələbi ilə ərazisində investisiya həyata keçirilən Razılığa gələn Tərəfin müvafiq məhkəməsinə çıxarılır və ya "Dövlətlərlə digər dövlətlərin vətəndaşları arasında investisiyalarla bağlı ixtilafların nizama salınmasına dair" 1965-ci il 18 mart Konvensiyasına uyğun olaraq Arbitraja təqdim olunur.

(3) Əgər münaqişə 2-ci bəndə uyğun olaraq Razılığa gələn Tərəfin müvafiq məhkəməsinə çıxarılsa, investor həmin işi paralel olaraq Beynəlxalq Arbitraja çıxara bilməz. Əgər işə Arbitrajda baxılırsa, onun qərarı icra üçün icbaridir və barəsində apellyasiya verilə bilməz və ya ixtilaflar Arbitrajdan sonra qeyd olunmuş Konvensiyanın müddəalarına uyğun nizama salına bilməz və Arbitrajın qərarı milli qanunlara uyğun şəkildə yerinə yetirilir.

Maddə 12

(1) Bu Saziş ratifikasiya ediləcək və ratifikasiya fərmanlarının mübadiləsi mümkün qədər tez bir zamanda həyata keçiriləcəkdir.

(2) Bu Saziş ratifikasiya fərmanları mübadiləsindən otuz gün sonra qüvvəyə minir və on il müddətinə qüvvədə qalacaqdır və bundan sonra Razılığa gələn Tərəflərdən heç biri bu müddətin bitməsinə on iki ay qalmış Razılığa gələn digər Tərəfə yazılı şəkildə Sazişi ləğv etmək niyyəti barədə bildirməzsə, onun qüvvəsi qeyri-müəyyən müddətə uzadılır. On illik müddət bitdikdən sonra Razılığa gələn Tərəflərdən hər biri bu Sazişin ləğvi ilə bağlı yazılı xəbərdarlıq verməklə onu ləğv edə bilər. Saziş belə xəbərdarlığın alındığı gündən on iki ay sonra qüvvədən düşür.

(3) Bu Saziş qüvvədən düşdükdən əvvəl qoyulmuş investisiyalarla bağlı bu Sazişin 1-11-ci maddələri onun qüvvədən düşməsindən sonrakı iyirmi il ərzində etibarlıdır.

Bu Saziş Ər-Riyad şəhərində 9 mart 2005-ci il tarixində, hicri təqviminə uyğun olaraq 28 məhərrəm 1426-cı il tarixində hər biri Azərbaycan, ərəb və ingilis dillərində olmaqla, iki əsl nüsxədə imzalanmışdır, bütün mətnlər eyni qüvvəyə malikdir. Bu Sazişin təfsiri zamanı fikir ayrılığı yarandıqda ingilis dilindəki mətn əsas götürüləcəkdir.

Hökuməti adından

Elmar MƏMMƏDYAROV
xarici işlər naziri

Hökuməti adından

İbrahim Ə. ƏL-ASSAF
maliyyə naziri